

nega molja. V tovrsto naj se rabi jeklena ščet ali pa verižaste kovinske rokavice. Ostrgana lubad naj se skrbno pobere in na mesu seže.

Zatira naj se poljske miši, za kar je sedaj, ker na polju ne dobe živeža, najugodnejši čas. Nastavlja naj se jim umetno krmo, obstoječo iz turšične moke, kateri se je pričealo 1% fosforatega cinka.

Najboljše sredstvo za to, da se pokonča razne škodljivce po žitnih shrabah, kakor u. pr. črnega rilčkarja, žitnega molja, graharja itd., je ogljenčev žveplec. Za vsak kubični meter prostora je treba odtehati po 50—10 g te tekočine, zlit jo v steklenico s širokim grlom in začepiti grlo na to s kakšno platneno cunjjo ali pa s predivom. Te steklenice naj se potem zakopa v žito. Ker se ogljenčev žveplec takoj vžge, kakor hitro pride z ognjem ali celo samo s tlakom predmetov v dotiko, zato je treba pri tem opravilu velike pozornosti!

Prebrva naj se krcmpir, čebulo, korenike i. d. e. spravljeni za seme, pogostoma in skrbno loči gnilo in plesnivo od zdravega.

Gospodarske.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdice so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 16. januarja v Brežicah (svinjski sejmi).

Dne 18. januarja v Kapelah** okr. Brežice; v Tilmitschu**, okr. Lipnica; v Petrovčah**, okr. Celje.

Dne 19. januarja v Ormožu (sejem s ščetinarji); v Radgoni*; v Gradcu (sejem z uporabno živino); v Ptujju (sejem s konji, zrebetom in govodom).

Dne 20. januarja pri Sv. Lenartu v Slov. gor**; v Birkfeldu; pri Sv. Rupertu**, okr. Weiz; v Schwanbergu**, okr. Deutschlandsberg; v Saatzkogelnu, okr. Feldbach; v Blaindorfu, okr. Hartberg; pri St. Jakobu im Walde, okr. Vorau; v Obdachu**, v Ernovžu**, v Kallwangu, okr. Mautern; v Gschnaidtu, okr. Graška Okolica; v Klein-Södingu, okr. Voitsberg; v Teufenbachu**, okr. Neumarkt; v Ptujju (svinjski sejmi).

Dne 21. januarja na Teharjih**, okr. Celje; na Bregu pri Ptujju (svinjski sejmi); v Gradcu (sejem s kladno živino).

Pomen kostne moke in lesnega pepela za krmiljenje prešičev. V Ameriki so se prepirali s pokusi, da vpliva krmjenje prešičev s turščo neugodno na razvoj kosti in da dobe lahko po nji kostelomnico ali zmekčanje kosti. Da se to prepreči, so priredili na nekem poskuševališču primerjalne pokuse s pokladanjem turšice ter z istočasnim pokladanjem kostne moke in lesnega pepela.

S tem se je dogpalo, da je bilo treba dati prešičem, katerim se je pokladala vsak dan mala množina kostne moke in lesnega pepela, 28 odstotkov turšice manj, da se je priredilo na živi teži 100 kg. Razun tega so bile kosti tako krmljenih prešičev krepko razvite in so sebovale 50 odstotkov več rudninske snovi nego one s samo turščo krmljenih.

Kako velik ima biti gnojnik? Velikost gnojnika zavisi od števila glav živine, od množine krme in nastaja, ki se ju uporabi za živino in konečno od tega, koliko časa prebiva živina v hlevu, kako na visoko mislimo gnoj nakopičiti in kolikokrat v letu odvažati. Velika živina da povprečno 37 kg svežega gnoja. Če se zvaža ta gnoj skozi 100 dni na gnojnik, se nabere toraj vsega skupaj 37 kvintalov. Vsakih 7/8 kvintalov gnoja pa zavzema prostornino 1 kub-metra, zato bo potreba, ako se nakopiči ta gnoj na gnojniku 1 m 20 cm na debelem, pustiti za gnoj vsake odrasle živine na gnojniku 4 m³ prostora.

Črnilo za konjsko opravo. Lepo je videti, če je konjska oprava vedno sušna, kar se pa doseže edino le s tem, da se jo od časa do časa znova namaže s kakim takim črnilom, ki ji podeli ne le lepšo zunanjost, marveč jo napravi obenem tudi bolj vztrajno. Takšno črnilo dobiš, ako deniš v kakšno posodo 600 gramov loja in 600 gramov čebelnega voska ter oboje skupaj raztopiš nad žajvico. Ko se je raztopilo, zmešaj 150 gr finih sij in 50 gr indiga, (ki ga dobiš v dročeriji), in prilij nekajliko kapej člja. Vse to dobro zmesi in podrobi ter vrzi v raztopljeno zmes loja in voska. Polagoma dodaj vsemu skupaj se 600 gramov navadnega mila ki si ga z nožem s kosa mila ostrgal in vse skupaj dobro premešaj in črnilo je gotovo.

Razno.

„Štajerčevi kmetski koledar“ letos ni izšel, kakor smo to že v eni zadnjih številka naznanili. Vzrok so vojni dogodki. Mnogo naših odjemalcev in prijateljev je moralo cesarsko suknjo obleči in od družin ne moremo zahte-

vati, da bi za čitivo denarje izdajale. Gotovo pa bodemo ta koledar, ki se je v par letih našemu ljudstvu tako priljubil, v prihodnjem letu zopet izdajali. Cenjeni prijatelji naj imajo torej z ozirom na vojne razmere za letos potrpljenje.

Uprava „Štajerca“

Za šalo. Malo smeha ne škoduje v teh resnih časih. Neki rezervist pisal je svoji ljubici sledeče ganljivo „nemško“ pismo, ki ga dobesedno objavljamo: „Majn lipster Reza! Ik geben dir Hand mit Gerc iber goh perke fajte velt geben dir pekont das ih bin ject of Terjeste paj di Drite jegerpataljon. Soldat šver zajn tajfel havtman tajfel selciren esszela komis prot ligen af di harte prične menaš paj der tog ajmol. In Terjeste zajn fil punce Krajneriš aber ih nur tik lipen majn lipster Reza bis ih zajn gesterbt. Majn antares mus so zajn gešrajpst. An Geren Geren N. N. baj di 3. jagerpataljon Kastel San Žuste Terjeste Glistenland.“

Junaško smrt za cesarja in domovino so storili: Enoletni prostovoljec v 4. deželno-bramboren infanterijskem regimentu gosp. Tomaž Moščič, učitelj v Borovljah na Koroškem. Hrabri pokojnik je sin g. nadučitelja v Arnoldsteinu na Koroškem. — Na severnem bojišču padel je g. rezervni lajtnant Ludwig Rosenberger iz Radinskih Toplic. — Stavec Konrad Hinteregger, sin občinskega sluga v Beljaku, padel je na severnem bojišču junaške smrti.

Mati . . . Že dva tedna ni šla na ulico. Plete od rana do večera in čaka na pismo. Enkrat na dan gotovo kdo zavzoni, toda od sinov ne prinese nič. Že dolgo dni ni prišlo nobeno pismo, nobena dopisnica. Ne od Franca, ne od Ivana. Mati pa je dan na dan bolehnjša, dan na dan slabjša. Zakaj sina vendar ne pišeta? Saj jima je nedavno poslala vse mogoče stvari. Toplo perilo, cigare, sladke prigrizke. Hčerka Hilda je vsako pošiljatec osebno nesla na pošto. Hišnik se ima dobro. Celi dan drži cigaro med zobmi; boljnih še ni kadil nikoli. Nekako ponosno poseđava zvečer med „kolegi“ v bližnji gostilni ter razpravlja o vojni in miru. Od kod te dobre cigare? Gospodična Hilda, to se pravi gospodična Gubenhofova mu jih je dala. Njena gospa mama jih kupnje za svoja sina — vojaka. Toda ta dva jih ne potrebnjeta več. Pred 14 dnevi je prišlo poročilo, da sta padla. Bog pomagaj, gospodična Hilda matere še ni obvestila. Gospa je bolana na srcu in odkar je izbruhnila vojna, je itak že z eno nogo skoro v grobu. Ne more se ji povedati, da sta gospoda Franc in Ivan že mrtva. Oba. Eden za drugim, tekot enega samega tedna. Veste gospa bi te vesti ne prenesla, ne preživela. Ej, težki časi, vsi smo siromaki . . . Toda gospodična Hilda bo vendar — le morala nekega dne reči: Mamica ne pleti več teh toplih nogavic! — Mati pa bo previdno položila svojo roko na bolano srce in bo tiho vprašala: „Zakaj pa ne Hilda?“ — „Moj Bog, zato. Zato — zato, ker jih ne potrebnjeta več.“ — „Zakaj misliš? Kaj ko bi vsakemu napletla še par podkolenk? Pa da fanta nič ne pišeta! Saj sve jima v zadnjem času toliko dobrih stvari poslali! Menda si vendar vse pravilno nastaviš?“ — „Mama naslove sem napisala pravilne. Toda — zavojev nisem dala na pošto. Cigare sem darovala hišniku, druge stvari pa je vzel „Rdeči križ“. Mati vstane, dvigne roke ter si jih pritiska na ušesa. Noče slišati, noče razumeti to strašno stvar, ki zveni iz hčerkinih besed. Toda gospodična Hilda jo objame, v neizrečenem bolu ji drhti glas in milo jo poprosi: „Ne obupaj, draga moja mamica. Saj sta umrla lepe smrti. Bodi silna, glej imaš še mene, ne zapusti me, svoje jedinke.“ Toda mati se vleže na postelj, molči, tišči roke na ušesa — in ne vstane več.

Sin sovražnika. Neki nemški vojaški zdravnik pripoveduje: Bilo je v neki francoski vasi na pobočju Vogezov. Moja naloga je bila urediti obvezovališča za artilerijo. Okoli vasi so stale naše baterije in stale v dolino na sovražno postojanke. Nad strehami so grmeli naši topovi z zamolklim pokom, a čez strašna slemena so frčale sovražne granate ter padale nekako počasi kakor bi v zadnjem trenutku iskale cilja in so potem eksplodirale z močnim pokom. Ob 9. uri dopoldne sem bil poklan k neki mladi ženi,

ki je pričakovala poroda. Hišica je stala zunaj ob cesti, čisto blizu baterij, ki so streljale in ki je obstreljeval sovražnik. Okna so šklepetala in siromašno posodje na polici je rožljalo, hišica se je tresla v vseh svojih delih. S stokanjem žene se je mešal neprestani žvižg krogel. Porod se je končal srečno ob grmenju topov. Okopal sem otroka in ga povil. Okoli mene so stale razredčene ženske in nova stara mati je jokala od veselja. Na postelji je ležala v prvi materinski sreči mlada žena. Tedaj je počilo tako močno, kakor da se hoče vsa hišica razleteti na kose. Ženske so se prestrašene stisnile po kotih. O-kenski okvir se je razpočil, stene so se tresle in pohištvo se je z ropotom premaknilo. Zunaj po cesti navzgor sem videl, kako se ruši zid in se dviga oblak gostega prahu. Skozi razbita okna je puhnil silen veter. Držal sem otroka v rokah, da bi ga obvaroval prahu in gledal sem v dolino, kjer so na drugem koncu stali naši sovražniki. Tedaj smo začuli nov strel v dolini. V 30 sekundah bo granata tu. Kaj bo takrat njen cilj in njena žrtev? Da bi prekinil mučno tišino, sem vprašal: A kje je oče? — Vojak je. — Pri katerem polku? — Pri artileriji. — Pa kje je sedaj? — Starka je pokazala z roko v dolino: Tam doli! — Obrnil se je in tesneje pritisnil otročica k sebi.

Dobro skriti špijoni. „Az Est“ javlja iz Konstantinopla: Turške oblasti so vedno znova doguale, da se nahajajo v Konstantinopelu številni ruski špijoni, ki poročajo o vsakem važnem dogodku in sicer brezličnim potom. Oblasti so izvedle mnogo preiskav in zaeleg res celo vrsto Marconijevih aparatov. Toda navzlic vsej priljivosti se je pokazalo, da posluje nekeje vendar še eden Marconijev aparat, katerega policija ni mogla izslediti. Končno je prišla tajnost po naključju na dan. Aparat špijonov se je nahajal na sami jahti bivšega egipčanskega kedive torej ravno tam, kjer si ga je bilo najmanj predstavljati. Pokazalo se je, da sta služila na jahti angleški kapitan in mašinist, ki sta bila ruska vohuna. Zadelo ju je seveda zaslužena kazen.

Prebavno motenje pri dojenčih, griža, driska, črevesni katarji itd. so vedno posledice nepravilne hrane in so napravile že mnogim starišem skrbi in celo žalost. Ako hočete ohraniti svoje dete in jo videti ob okusni, lahko prebavni hrani resnično vspevati, potem dajajte nežnemu ljubljencu Nestlejevo moko za otroke. Poskušnje popolnoma zastoj pri: Henri Nestlé, Dunaj I., Biberstrasse 2 S.

V srkskem vjetništvu v Nišu se nahaja naš pomožni delavec Blankejevo tiskarne Jožef Pavko. Na g. tiskarskega strojnika M. Orniga pisal je sledečo karto: „Ljubi Ornig in tudi gospa! Jaz vas prav lepo pozdravim in se vam lepo zahvalim za Vaše pismo. Vam bi že bil rad odpisal, pa ni bilo mogoče, ker ni šla nobena pošta za nas. Pišem vam, da smo bili 5. decembra vjeti od Srbov; bilo nas je več stotin — — — Bili smo noč in dan v ognju. Po dnevu smo streljali in ponoči marširali ter šance kopali. — — — Padlo je veliko naših; 4. tal pride nazaj. Ljubi Ornig, pozdravite vse! — Jožef Pavko, vojni vjetnik v Nišu.“

„Agro-Merkur.“ Iz Ljubljane se poroča: Od deželne sodnije v Ljubljani dne 4. aprila lanskega leta zaradi kride vsak na 4 mesece obsojeni člani predstojništva v konkurz preše združene „Agro-Merkur“, in sicer: bivši prezident kranjske trgovske zbornice Lenarčič, advokatski kandidat dr. Zerjav in direktor zadruge Rozman vložili so proti obsodbi ničnostno pritožbo. Najvišje kasacijsko sodišče pa je zdaj to obsodbo zavrnilo.

Novo maksimalne cene žita na Ogrskem. Ogrska vlada je izštedirala maksimalni tarif za cene na žito. Posebno važne za avstrijske dežele so cene, določene za glavni ogrski žitni trg Budimpešto. Tam določa maksimalni tarif za pšenico 41 K, za rž 32 70 K, za koruzo 22 K. — Ker znaša maksimalna cena za pšenico na Dunaju 40:50 K, toraj za 50 vinarjev manj kakor v Budimpešti, je seveda veak import ogrskega žita v avstrijske dežele toliko kakor izključen. Na dunajskem žitnem trgu že več dni sploh ni dobili pšenice in mnogi avstrijski mlinci bodo morali ustaviti obrat, ker nimajo ničesar mleti. Danajsko časopisje povdarja, da je na-